

Wykład 1 Składnia języka C# (cz. 1)

Budowa projektu

Najprostszym przypadkiem jest aplikacja konsolowa

```
using System;  
using System.Collections.Generic;  
using System.Linq;  
using System.Text;  
using System.Threading.Tasks;
```

Deklaracje użytych
w projekcie
przestrzeni nazw
(ang. *namespace*)

```
namespace ConsoleApplication2  
{  
    class Program  
    {  
        static void Main(string[] args)  
        {  
        }  
    }  
}
```

Nasza przestrzeń
nazw. W niej
znajduje się
klasa **Program**
zawierająca jedną
metodę o nazwie
Main.

Kod utworzony przez MS Visual C#

Pierwszy program, czyli tradycyjne „Witaj świecie”

Najprostszym przypadkiem jest aplikacja konsolowa

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System.Text;
using System.Threading.Tasks;
```

Wypisanie tekstu do
strumienia wyjściowego
(Out) konsoli

```
namespace ConsoleApplication2
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            Console.Out.WriteLine("Hello World!");
            Console.ReadKey();
        }
    }
}
```

Wczytanie znaku
(oczekiwanie na
reakcję użytkownika)

Operacje we/wyjścia konsoli

Wyprowadzanie danych przy użyciu konsoli do strumienia wyjściowego
Out

Console.Out.

```
Console.Out.Write("Tekst");  
String s = "Ala ma kota";  
Console.Out.Write(s);
```

Wyprowadzanie łańcuchów

```
int liczba = 100;  
double pi = 3.14;  
Console.Out.Write(liczba);  
Console.Out.Write(pi);  
Console.Out.Write(liczba+" "+pi);  
Console.WriteLine("");
```

Metoda **Write** jest przeciążona i pozwala także na wyprowadzanie zmiennych liczbowych

Zwróćmy uwagę, że jeżeli w parametrze metody Write możemy łączyć zmienne i łańcuchy – operatorem +

Operacje we/wyjścia konsoli

Wyprowadzanie danych przy użyciu konsoli do strumienia wyjściowego Out Console.Out.

```
Console.Out.Write("Tekst");  
String s = "Ala ma kota";  
Console.Out.Write(s);
```

Wyprowadzanie łańcuchów

```
int liczba = 100;  
double pi = 3.14;  
Console.Out.Write(liczba);  
Console.Out.Write(pi);  
Console.Out.Write(liczba+" "+pi);  
Console.WriteLine("");
```

Metoda Write jest przeciążona i pozwala także na wyprowadzanie zmiennych liczbowych

Zwróćmy uwagę, że jeżeli w parametrze metody Write możemy łączyć zmienne i łańcuchy – operatorem +

Operacje we/wyjścia konsoli

Wczytywanie danych z konsoli:

Metoda `Console.WriteLine( )` wczytuje linie tekstu jako łańcuch.

Wczytanie danych liczbowych wymaga zamiany łańcucha na jego wartość (parsowania)

```
int a;  
a = int.Parse(Console.ReadLine());  
Console.Out.WriteLine(a);
```

```
double p=3.6;  
p = Double.Parse(Console.ReadLine());  
Console.Out.WriteLine(p);
```


Zmienne

Nazwa typu (słowo kluczowe, alias klasy)	Klasa z obszaru nazw System	Liczba zajmowanych bitów	Możliwe wartości (zakres)	Domyślna wartość
bool	Boolean	1 bajt = 8 bitów	true, false	false
sbyte	sByte	8 bitów ze znakiem	od -128 do 127	0
byte	Byte	8 bitów bez znaku	od 0 do 255	0
short	Int16	2 bajty = 16 bitów ze znakiem	od -32 768 do 32 767	0
int	Int32	4 bajty = 32 bity ze znakiem	od -2 147 483 648 do 2 147 483 647	0
long	Int64	8 bajtów = 64 bity ze znakiem	od -9 223 372 036 854 775 808 do 9 223 372 036 854 775 807	0L
ushort	UInt16	2 bajty = 16 bitów bez znaku	maks. 65 535	0
uint	UInt32	4 bajty = 32 bity bez znaku	maks. 4 294 967 295	0
ulong	UInt64	8 bajtów = 64 bity bez znaku	maks. 18 446 744 073 709 551 615	0L

Użyte w tej prezentacji tabelki pochodzą z książki: Visual Studio 2013. Podręcznik programowania w C# z zadaniami Autor: Matulewski Jacek

<code>char</code>	<code>Char</code>	2 bajty = 16 bitów (zob. komentarz)	Znaki Unicode od U+0000 do U+FFFF (od 0 do 65 535)	<code>'\0'</code>
<code>float</code>	<code>Single</code>	4 bajty (zapis zmiennoprzecinkowy)	Wartość może być dodatnia lub ujemna; najmniejsza bezwzględna wartość to $1,4 \cdot 10^{-45}$, największa to ok. $3,403 \cdot 10^{38}$	<code>0.0F</code>
<code>double</code>	<code>Double</code>	8 bajtów (zapis zmiennoprzecinkowy)	Najmniejsza wartość to $4,9 \cdot 10^{-324}$, największa to ok. $1,798 \cdot 10^{308}$	<code>0.0D</code>
<code>decimal</code>	<code>Decimal</code>	16 bajtów (większa precyzja, ale mniejszy zakres niż <code>double</code>)	Najmniejsza wartość to 10^{-28} , największa to $7,9 \cdot 10^{28}$	<code>0.0M</code>

Zakres większości typów „prostych” można sprawdzić za pomocą statycznych pól `MinValue` i `MaxValue`, np. `double.MaxValue`, natomiast ich rozmiar liczony w bajtach zwraca operator `sizeof`.

Wartość domyślną typu można odczytać za pomocą słowa kluczowego `default`, np. `default(int)`. W przypadku typów liczbowych jest nią zero

Typy zmiennych

W języku C# wszystkie zmienne (w tym także tak zwane typy proste) są strukturami, a słowa kluczowe znane z C, C++, takie jak `int`, `double`, czy `string` są aliasami nazw tych struktur.

Stała typu `int` jest instancją struktury `System.Int32` i pozwala na dostęp do wszystkich metod tej klasy.

```
int i=10;  
string s=i.ToString();
```

Dotyczy to także stałych dosłownych (liczbowych):

```
string s = 5.ToString();
```

Typy zmiennych

Oprócz stałych dosłownych (liczbowych) o typowej postaci, jak 1, 1.0 lub 1E0, można wykorzystywać dodatkowe stałe uzupełnione o litery określające typ stałej

Stałe liczbowe

Zapis w kodzie C#	Typ	Opis
1	int	Liczba całkowita ze znakiem
1U	uint	Liczba całkowita bez znaku
1L	long	Liczba całkowita 64-bitowa
1F	float	Liczba
1M, 1.0M	decimal	Liczba całkowita ze znakiem o zwiększonej precyzji (dzięki zapisowi podobnemu do liczb zmiennoprzecinkowych)
1E0, 1.0E0, 1.0	double	Liczba zmiennoprzecinkowa
01		Liczba ósemkowa
0x01		Liczba szesnastkowa

Typy zmiennych – zmienne typu var

Typ zmiennej określić można przy inicjacji przy użyciu pseudotypu `var`

```
var i = 100;  
var l = 100L;  
var s = "Wyklad";  
var f = 100.0f;  
var d = 100.0;
```

Uwaga - do zmiennej typu `var` zainicjowanej stałą typu `int` nie można już przypisać łańcucha.

Zmienne tego typu mogą być jedynie zmiennymi lokalnymi – mogą być deklarowane i inicjalizowane tylko wewnątrz metody, nie mogą być polami klas.

Konwersja typów i rzutowanie

Typ zwracanej przez operator wartości zależy od typów użytych argumentów. Wybierany jest typ o większej precyzji lub większym zakresie.

```
1.0+1;    // double
1.0/2     // double, wartość 0.5
1/2       // int, wartość 0
```

Rzutowanie typów:

```
(double)1/2    //double wartość 0.5
```


Operator

Operatory podstawowe

Operator	Opis
<code>x.y</code>	Dostęp do pola, metody, właściwości i zdarzenia
<code>f()</code> , <code>f(x)</code>	Wywołanie metody
<code>a[n]</code>	Odwołanie do elementu tablicy lub indeksatora
<code>x++</code> , <code>x--</code>	Zwiększenie lub zmniejszenie wartości o 1 po wykonaniu innej instrukcji (np. po wykonaniu <code>int x=2; int y=x++;</code> otrzymamy <code>y=2, x=3</code>)
<code>new</code>	Tworzenie obiektu, składnia: <code>Klasa referencja=new Klasa(arg_konstr);</code>
<code>typeof</code>	Zwraca zmienną typu <code>System.Type</code> opisującą typ argumentu: <code>typeof(int).ToString()</code> równy jest <code>System.Int32</code>
<code>checked</code> , <code>unchecked</code>	Operatory kontrolujące zgłaszanie wyjątku przekroczenia zakresu dla operacji na liczbach całkowitych <code>int i = unchecked(int.MaxValue + 1);</code>

Użyte w tej prezentacji tabelki pochodzą z książki: Visual Studio 2013. Podręcznik programowania w C# z zadaniami Autor: Matulewski Jacek, Helion

Operatory jednoargumentowe

<code>x.y</code>	Dostęp do pola, metody, właściwości i zdarzenia
<code>f()</code> , <code>f(x)</code>	Wywołanie metody
<code>a[n]</code>	Odwołanie do elementu tablicy lub indeksatora
<code>x++</code> , <code>x--</code>	Zwiększenie lub zmniejszenie wartości o 1 po wykonaniu innej instrukcji (np. po wykonaniu <code>int x=2; int y=x++;</code> otrzymamy <code>y=2, x=3</code>)
<code>new</code>	Tworzenie obiektu, składnia: <i><code>Klasa referencja=new Klasa(arg_konstr);</code></i>
<code>typeof</code>	Zwraca zmienną typu <code>System.Type</code> opisującą typ argumentu: <code>typeof(int).ToString()</code> równy jest <code>System.Int32</code>
<code>checked</code> , <code>unchecked</code>	Operatory kontrolujące zgłaszanie wyjątku przekroczenia zakresu dla operacji na liczbach całkowitych <code>int i = unchecked(int.MaxValue + 1);</code>

Operatory równości

`==, !=`

Wyrażenie `0.5==1/2f` jest prawdziwe (wartość logiczna),
`0.5!=1/2`, czyli `0.5!=0` jest również prawdziwe

Operatory porównania

`<, >, <=, >=`

Porównanie wartości: `1>2` ma wartość `false`

`is`

Porównanie typów: `1 is int` ma wartość `true`

`as`

Rzutowanie równoznaczne z:

`wyrażenie is typ ? (typ)wyrażenie : (typ)null`

Operatory dodawania i odejmowania

<code>+, -</code>	Dodawanie i odejmowanie. Typ wyniku zależy od typu argumentów, więc: <code>uint i=1; uint j=3; uint k=i-j;</code> spowoduje, że <code>k=4294967294</code>
-------------------	---

Operatory mnożenia

<code>*, /, %</code>	Operator dzielenia zwraca wynik zgodny z typem argumentów: <code>5/2=2, 5/2.0=2.5, 5f/2=2.5</code> Operator reszty z dzielenia: <code>5%2=1</code>
----------------------	--

Operacje na wartościach logicznych

<code>&&</code>	Logiczne AND (true jedynie wtedy, gdy oba argumenty są true)
<code> </code>	Logiczne OR (true, gdy przynajmniej jeden argument jest true)

Operacje na bitach

& Bitowe AND (i), tzn. bit jest zapalany tylko wtedy, jeżeli oba odpowiednie bity argumentów są zapalone

$74 \& 15 = 10$ ($01001010 \& 00001111 = 00001010$)

^ Bitowe XOR (rozłączne lub) — bit jest równy 1 tylko wtedy, gdy odpowiednie bity argumentów są różne

$74 \wedge 15 = 69$ ($01001010 \wedge 00001111 = 01000101$)

| Bitowe OR (lub) — bit jest zapalony, jeżeli przynajmniej jeden odpowiedni bit argumentów jest zapalony

$74 | 15 = 79$ ($01001010 | 00001111 = 01001111$)

Operatory przesunięcia bitowego

<<, >> $1 \ll 1 = 2$, bo jedynka została przesunięta z ostatniej pozycji na przedostatnią i zostało dostawione zero

Operacje na wartościach logicznych

<code>&&</code>	Logiczne AND (true jedynie wtedy, gdy oba argumenty są true)
<code> </code>	Logiczne OR (true, gdy przynajmniej jeden argument jest true)

Operatory przesunięcia bitowego

<code>?:</code>	<code>warunek?wartość_jeżeli_true:wartość_jeżeli_false</code> , gdzie <code>warunek</code> musi mieć wartość typu bool, np. <code>x>y?x:y</code> zwraca większą wartość spośród <code>x</code> i <code>y</code>
-----------------	--

Operatory przypisania

<code>=</code> oraz <code>*=</code> , <code>/=</code> , <code>%=</code> , <code>+=</code> , <code>-=</code> , <code><<=</code> , <code>>>=</code> , <code>&=</code> , <code>^=</code> , <code> =</code>	Inicjacja i zmiana wartości zmiennych, np. polecenia: <code>int x=1;</code> <code>x+=2;</code> nadadzą zmiennej <code>x</code> wartość 3
--	---

Łańcuchy (string)

Łańcuchy są implementowane w klasie `System.String` (używamy częściej aliasu `string`), tam zdefiniowane zostały metody i właściwości. Pozwalają one m.in. na porównywanie łańcuchów, analizę ich zawartości oraz modyfikacje poszczególnych znaków lub fragmentów.. Dostęp do metod klasy `String` możliwy jest zarówno wtedy, gdy dysponujemy zmienną typu `string`, jak i na rzecz stałych łańcuchowych.

```
string s = „Wyklad”;  
int dlugosc = s.Length;
```

```
int dlugosc = „Wyklad”.Length;
```

- ✓ C# używa znaków Unicode (każdy znak kodowany jest dwoma bajtami) - nie istnieje zatem problem ze znakami narodowymi.
- ✓ Przeciążony operator + służący do łączenia łańcuchów.
- ✓ Ciągi definiujące łańcuchy mogą zawierać sekwencje specjalne rozpoczynające się od lewego ukośnika (znaku backslash) \ (często wykorzystywane: znak końca linii \n, znak cudzysłowu \,).
- ✓ Sekwencje pozwalające definiować znaki Unicode (także spoza dostępnego na klawiaturze zestawu ASCII) zaczynają się od \u i numer znaku, np. \u0048.

Funkcja wartość nazwa(argumenty)	Opis	Przykład użycia
<code>indeksator []</code>	Zwraca znak na wskazanej pozycji; pozycja pierwszego znaku to 0	<code>"Helion"[0]</code>
<code>bool Equals(string)</code>	Porównuje łańcuch z podanym w argumencie	<code>"Helion".Equals("HELP")</code>
<code>int IndexOf(char),</code> <code>int IndexOf(String)</code>	Pierwsze położenie litery lub łańcucha; -1, gdy nie zostanie znaleziony	<code>"Lalalalala".IndexOf('a')</code>
<code>int LastIndexOf(char),</code> <code>int LastIndexOf(String)</code>	Jw., ale ostatnie wystąpienie litery lub łańcucha	<code>"Lalalalala".LastIndexOf('a')</code>
<code>int Length</code>	Zwraca długość łańcucha, właściwość	<code>"Helion".Length</code>

Użyte w tej prezentacji tabelki pochodzą z książki: Visual Studio 2013. Podręcznik programowania w C# z zadaniami Autor: Matulewski Jacek, Helion

Metody klasy String

<code>string</code> <code>Replace(string,string),</code> <code>string Replace(char,char)</code>	Zamiana wskazanego fragmentu na inny	<code>"HELP".Replace("P","ION")</code>
<code>string Substring(int,int)</code>	Fragment łańcucha od pozycji w pierwszym argumencie o długości podanej w drugim	<code>"Wydawnictwo".Substring(5,3)</code>
<code>string Remove(int,int)</code>	Usuwa wskazany fragment	<code>"Helion".Remove(1,2)</code>
<code>string Insert(int,string)</code>	Wstawia łańcuch przed literą o podanej pozycji	<code>"Helion".Insert(2, "123")</code>
<code>string ToLower()</code> <code>string ToUpper()</code>	Zmienia wielkość wszystkich liter	<code>"Helion". ToLower()</code>
<code>string Trim()</code> oraz <code>TrimStart, TrimEnd</code>	Usuwa spacje z przodu i z tyłu łańcucha	<code>" Helion ".Trim()</code>

Metody klasy String

<code>string PadLeft(int,char)</code> <code>string PadRight(int,char)</code>	Uzupełnia łańcuch znakiem podanym w drugim argumencie, aż do osiągnięcia długości zadanej w pierwszym argumencie	<code>"Helion".PadLeft(10,' ')</code>
<code>bool EndsWith(string),</code> <code>bool StartsWith(string)</code>	Sprawdza, czy łańcuch rozpoczyna się lub kończy podanym fragmentem	<code>"csc.exe".EndsWith("exe")</code>

string jest typem referencyjnym, lecz jego operator przypisania **=** zdefiniowany jest tak, że powoduje klonowanie obiektu.

Dotyczy to również jego metod służących do manipulacji zawartością łańcucha (nie modyfikują bieżącej instancji łańcucha, a tworzą i zwracają nowy łańcuch)

```
string s = "uzytkownikX";  
s += "domena.pl";  
s = s.Replace("X", "@");  
Console.WriteLine(s);
```

string

```
System.Text.StringBuilder sb = new System.Text.StringBuilder("uzytkownikX");  
sb.Append("domena.pl");  
sb.Replace("X", "@");  
Console.WriteLine(sb.ToString());
```

StringBuilder

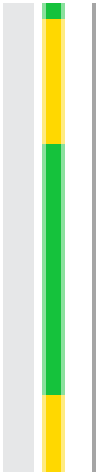

Instrukcje sterujące

Instrukcja warunkowa if ... else

```
if (warunek) instrukcja;  
if (warunek) instrukcja; else alternatywna_instrukcja;
```

Przykład:


```
int x;  
Console.Write("x= ");  
string s = Console.ReadLine();  
x = int.Parse(s);  
  
if (x >= 0) Console.WriteLine("Liczba dodatnia");  
else Console.WriteLine("Liczba ujemna");
```

Instrukcja wyboru switch

Przykład:

```
Console.Write("Podaj numer dnia tygodnia: ");
string s = Console.ReadLine();
int n = int.Parse(s);
string opis;
switch (n)
{
    case 1: opis = "niedziela"; break;
    case 2: opis = "poniedziałek"; break;
    case 3: opis = "wtorek"; break;
    case 4: opis = "środa"; break;
    case 5: opis = "czwartek"; break;
    case 6: opis = "piątek"; break;
    case 7: opis = "sobota"; break;
    default: opis = "Tydzień ma tylko 7 dni"; break;
}
Console.WriteLine("Dzień tygodnia: " + n + ", " + opis);
```



```
for (inicjalizacja_indeksu ; warunek ; inkrementacja)  
    instrukcja;
```

Przykład:

```
int n = 100;  
string tekst = "Nauczę się programować w C#";  
for (int i=0; i<n; i++) Console.Write(i.ToString()+ " " + tekst + " ");
```



```
while (warunek) instrukcja;
```

Przykład:

```
int n = 100;  
string tekst = "Nauczę się programować w C#";  
int i=0;  
while (i<n)  
{  
    Console.Write(i.ToString()+ " " + tekst + " ");  
    i++;  
}
```

Pętla do ... while

```
do instrukcja while (warunek);
```

Przykład:

```
int n = 100;  
string tekst = "Nauczę się programować w C#";  
int i=0;  
do  
{  
    Console.Write(i.ToString() + " " + tekst + " ");  
    i++;  
} while (i < n);  
Console.ReadKey();
```

Wizualne systemy programowania

Metody

Metody

- ✓ W C# nie jest możliwe definiowanie funkcji niebędących metodami jakiejś klasy.
- ✓ Funkcja może być statyczną składową klasy, ale zawsze jest metodą (tj. właśnie funkcją składową zdefiniowaną w obrębie klasy).

Metody statyczne, to takie, które można wywołać bez tworzenia instancji klasy, w której są zdefiniowane. Do ich definicji dodamy modyfikator **static**

- ✓ Metody definiować możemy w obrębie istniejącej klasy (klasy Program). Będą to metody statyczne, bo metoda `main( )` z której będą one wywoływane jest statyczna.

Metody

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System.Text;
using System.Threading.Tasks;

namespace ConsoleApplication4
{
    class Program
    {
        static void Metoda()
        {
            Console.WriteLine("Hello World!"); // ciało metody
        }

        static void Main(string[] args)
        {
            Metoda();
        }
    }
}
```

Przeciążanie metod

Język C# umożliwia definiowanie wielu metod o tych samych nazwach, pod warunkiem że różnią się parametrami (dzięki temu mają również inne sygnatury). Nazywa się to przeciążaniem metody (ang. overload). Niemożliwe jest natomiast definiowanie dwóch metod różniących się jedynie zwracanymi

```
static void Metoda()  
{  
    Console.WriteLine("Hello World!");  
}  
static void Metoda(string tekst)  
{  
    Console.WriteLine(tekst);  
}  
static void Main(string[] args)  
{  
    Metoda();  
    Metoda("Witaj, świecie!");  
}
```

Domyślne wartości metod

Możliwe jest ustalanie domyślnych wartości parametrów metod. Dzięki temu przy wywołaniu metody argument jest opcjonalny — jeżeli nie wystąpi w liście argumentów w instrukcji wywołania metody przyjmie wartość domyślną

```
static void Main(string[] args)
{
    Przywitaj_sie();           //wypisze Witaj
    Przywitaj_sie("Cześć");    //wypisze Cześć
    Console.ReadKey();
}

private static void Przywitaj_sie(string s = "Witaj")
{
    Console.WriteLine(s);
}
```

Domyślne wartości metod

PRZYKŁAD

```
using System.Text;
using System.Threading.Tasks;

namespace ConsoleApplication4
{
    class Program
    {
        static void Metoda(string tekst, ConsoleColor kolor = ConsoleColor.White)
        {
            ConsoleColor bieżącyKolor = Console.ForegroundColor;
            Console.ForegroundColor = kolor;
            Console.WriteLine(tekst);
            Console.ForegroundColor = bieżącyKolor;
        }
        static void Main(string[] args)
        {
            Metoda("Witaj Świecie", ConsoleColor.Cyan);
            Metoda("Witaj Świecie");
            Console.ReadKey();
        }
    }
}
```


Argumenty nazwane

Możliwa jest identyfikacja parametrów nie za pomocą ich kolejności, a przy użyciu ich nazw, np.:

Dla metody:

```
static void Metoda(string tekst, ConsoleColor kolor =  
ConsoleColor.White)  
{.....}
```

Poprawne są oba wywołania

```
Metoda(kolor: ConsoleColor.Green, tekst: "Witaj, świecie!");
```

```
Metoda(tekst: "Witaj, świecie!", kolor: ConsoleColor.Green);
```

Zaletą tego rozwiązania jest czytelność kodu.

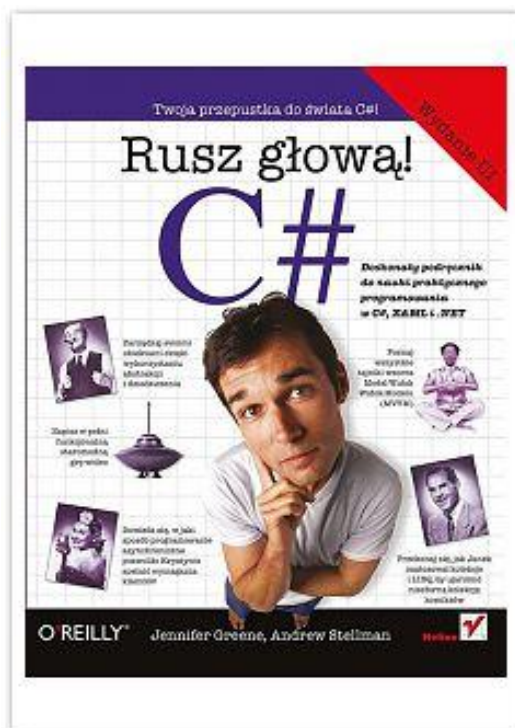
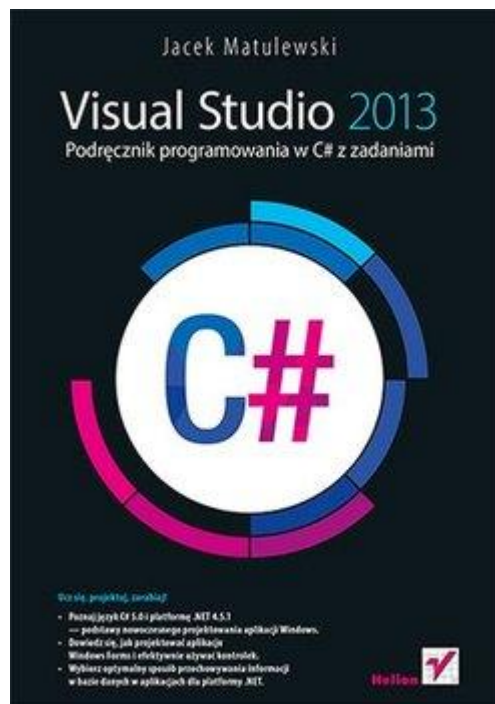
Przekazywanie argumentów do metody przez wartości i referencje

```
static private void zwiększ(int liczba)
{
    liczba = liczba + 100;
    Console.WriteLine("Po zwiększeniu: " + liczba);
}
static void Main(string[] args)
{
    int x = 0;
    zwiększ(x);
    Console.WriteLine("Po wyjściu z metody: " + x);
    Console.ReadKey();
}
```

```
Po zwiększeniu: 100
Po wyjściu z metody: 0
```

```
Po zwiększeniu: 100
Po wyjściu z metody: 100
```

```
static private void zwiększ(ref int liczba)
{
    liczba = liczba + 100;
    Console.WriteLine("Po zwiększeniu: " + liczba);
}
static void Main(string[] args)
{
    int x = 0;
    zwiększ(ref x);
    Console.WriteLine("Po wyjściu z metody: " + x);
    Console.ReadKey();
}
```


Użyte w tej prezentacji tabelki pochodzą z książki: Visual Studio 2013. Podręcznik programowania w C# z zadaniami Autor: Matulewski Jacek, Helion